

Cyclus “Gloeien-fragmenten uit Ezechiël”

*Om wat wij hoorden (maar wat hoorden wij?),
om wat op vrijheid leek,
omdat het moest en blijven niet meer kon.*

31 oktober t/m 21 november 2021

Inleiding

Ezechiël is een profeet van uitersten: van beeldende visioenen over hoe wij tot leven gewekt worden en dat een tempel (de plek waar God op aarde woont) herrijzen zal, nieuw leven brengend, met water in overvloed rondom. En tegelijk van scherpe taal, harde woorden, van steeds opnieuw benoemen wat onrecht is in de ogen van de Ene, en dat dat ons mensen ten gronde richt, het donker van de dood en de leegte van de ballingschap in, in het tranendal aan Babels stromen.

Ezechiël is in de traditie bekend geworden als een van de drie grote profeten in het oude testament, naast Jesaja en Jeremia. Praktisch gezien weten wij vrij weinig van hem, hij is zoon van een priester, werd meegevoerd in ballingschap naar Babel en raakte daarmee zijn bestaansrecht kwijt. Zonder tempel en tempelliturgie staat een priester met lege handen, is hij niemand. Tussen de bedrijven door horen we dat hij getrouwd is, omdat zijn vrouw soms ter sprake komt, over kinderen wordt niet gerept.

Ezechiël wordt in het begin van het boek Ezechiël geroepen door de Eeuwige, telkens weer lezen we de uitdrukking ‘de hand van de Ene is op mij’. Hij wordt geroepen als mensenkind, die spreken moet tot het huis van Israël wat de Ene hem zegt, opdat ‘ze zullen weten dat Ik de Ene ben’. Bijna 50 hoofdstukken lang worden we door Ezechiël meegevoerd langs zijn visioenen vol wonderlijke engelenwezens, langs harde, haast langdradige taal over wat er niet deugt, het leed dat Ezechiël hierdoor te dragen krijgt, het onrecht dat hen allen de afgrond instort, uitgebreide beschrijvingen van een tempel die herrijzen zal als liturgisch en spiritueel novum op vreemde grond, in ballingschap.

Ezechiël is een boek dat zich niet makkelijk prijsgeeft aan ons. Het is misschien wel juist daarom de moeite waard om het hele boek een keer rustig van begin tot het eind te lezen en langzaam binnen te laten komen.. Hoe lezen wij de visioenen over engelenwezens en een nieuwe tempel? Wat doen de harde beelden van God over de mensen met ons? Met de vooronderstellingen dat het leed van de ballingschap verband houdt met zondig gedrag van mensen? Met de uitzichtloosheid, soms hoofdstukken lang om het goede leven dat voorbij is zonder uitzicht? Aan welke verlangens en welke weerstanden raakt dat bij onszelf? Hoe kijken wij naar alles wat er in de wereld gebeurt, in ons eigen leven? Hoe lezen we de verhalen van ballingschap met op ons netvlies de eindeloze vluchtelingenkampen, mensen op weg om hun vege lijf te redden? Hoe duiden we dat en hoe onderscheiden wij recht van onrecht, eigen verantwoordelijkheid en ideeën van maakbaarheid van dat wat ons overkomt en groter is dan wij? Welke plaats heeft de gemeenschap waarin we leven daarin, waar verbinden wij ons mee of nemen we afstand van? Waar is hoop en troost te vinden als alles duister is?

In deze cyclus lezen we vier heel verschillende fragmenten uit Ezechiël. Ter inspiratie en bemoediging, en ook om dat wat schuurt en ons zwaar op de maag ligt aan beelden niet uit de weg te gaan, maar te doorgronden en te delen met elkaar. Bovenstaande vragen kunnen ons op weg helpen om die fragmenten als het ware te ontcijferen en te verbinden met wat in onze wereld nu speelt.

31 oktober Allerzielen m.m.v. Janskoor

Voorganger: Elise Rommens-Woertman

Thema: Met adem vervuld worden

Lezing: Ezechiël 37,1-14

Ezechiël leeft in ballingschap, in de schaduw van de dood, zoals zovelen met en om hem heen. Dan komt weer de hand van de Ene op hem. En deze keer is er een visioen van beenderen die opnieuw begeistert worden door de Ene. Alles wat koud en kil is en versteend, alles wat zonder uitzicht en zonder hoop is, wat doods is in alle eenzaamheid en verlatenheid blijkt opnieuw bezielde te kunnen worden. De Levensadem die vanaf het begin van de Schepping boven de wateren zweeft, doorademt nu ook deze beenderen, in de

schaduw van de dood.

Hoe lezen wij dit visioen tegen de achtergrond van Allerzielen? Waar raakt het ons, in positieve en/of negatieve zin? Hoe houden wij het uit in situaties waarin wij niets anders ervaren dan eenzaamheid en doodsheid, waarin we versteend en opgesloten zijn in onszelf?

7 november

Voorganger: Jasja Nottelman

Thema: Het woord eten

Lezing: Ezechiël 2,1-3,3

Vandaag lezen we het roepingsverhaal van Ezechiël. Komend uit een priestergeslacht, staat hij met lege handen nu de tempel verdwenen is. Geen plek meer om ten dienste te staan voor de verbinding van mensen met God, van God met de mensen. Hij wordt tegen wil en dank (zoals het een echte profeet betaamd) geroepen om Mensenkind, kind van mensen ten volle te worden. Om de woorden van de Ene over te brengen op het volk. Niet meer in liturgische context, maar met profetische woorden: om ten volle te benoemen wat recht en wat onrecht is. Hij krijgt daarom een boekrol te eten, waarop klaagliederen staan. Hij hoort niet alleen de boodschap van de Ene maar maakt ze zich eigen, verbindt zichzelf er met hart en ziel aan, laat zich er door verteren, doordringen tot zijn binnenste. Het is het begin van de lange weg die Ezechiël zal gaan, als mensenkind, als boodschapper van de Ene, temidden van de mensen in alle eenzaamheid.

14 november m.m.v. Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Ballingschap

Lezing: Ezechiël 12,1-20

In felle taal krijgt Ezechiël te horen dat hij alles moet pakken om in ballingschap te gaan. Het is bedoeld als teken voor de mensen om hen heen, dat ze hun ogen gaan gebruiken. Zien wat er gaande is, wat scheef zit, welke ommekeer er nodig is. Omdat niemand aan hem gevraagd heeft wat hij aan het doen was, geeft de Ene zelf het antwoord. Het is een teken, om te laten zien hoe jullie in ballingschap zullen gaan. Tot in detail wordt beschreven hoe die ballingschap eruit zal zien. Wat roept dit bij ons op? Waar schuurt en wringt de tekst, bij de beelden van de Ene zelf, bij het wereldbeeld dat er in doorklinkt? Hoe kijken wij naar de samenhang van dat wat er in onze wereld gebeurt met ons zoekend geloven?

21 november

Voorganger: Joop Smit osa

Thema: Water dat leven brengt

Lezing: Ezechiël 47,1-12

In de voorafgaande hoofdstukken is tot in detail beschreven hoe de tempel eruitziet, inclusief maten en verhoudingen. Ezechiël wordt er rondom geleid om alles te aanschouwen en te beschrijven. Dit heiligdom wordt gebouwd na de verwoesting van de eerste tempel, die ook leidt tot de ballingschap. Nu is de tijd voor opbouw en herstel, voor licht en ruimte weer mogelijk. Met de tempel in hun midden hebben mensen weer de mogelijkheid om zich te verbinden met de Ene, een plek waar Zij wonen kan. In hoofdstuk 47 komt daar nog de dimensie van de rivier bij dat onder de drempel doorstroomt en tot aan de Dode Zee toe leven brengt. Niet de allesverwoestende kracht van het water, maar water dat leven mogelijk maakt. Zaad doet ontkiemen, bomen doet groeien, mensen en dieren te drinken geeft, vissen een plek om te leven. Hoe lezen wij dit visioen? Waar raakt het ons, waar hopen en verlangen wij naar? Wat biedt ons leven en perspectief?

Wil je een dienst mee voorbereiden?

Je kunt je opgeven bij de voorganger of via de website van de EUG. Ga onder Vieringen naar het overzicht van de lezingencycli, kies een cyclus en selecteer 'Ik doe mee' bij de zondag die je wilt helpen voorbereiden.